

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod na Blánici pri Sevnici 17. avgusta.

Prvi javni shod kmetskih volilcev je sklical g. Alojz Lenček, bivši deželni in državni poslanec, na Blánico. Zbralo se je blizu 120 kmetskih in gospodskih mož iz sevniškega in breškega okraja. Med temi je bilo mnogo najplivnejših mož, županov in velikih kmetskih posestnikov, ki so dozdej še navadno pri vsaki volitvi bili za volilne može izbrani. Priteplo se je pa tudi pod komandom sevniškega kaplana Tompaka nekaj cekmojštrov in mežnarjev in takih ljudi, ki so za kupico vina pripravljene vsakoršen škandal delati. To so bili reprezentanti klerikalne, ali kakor bi Kosar rekel, katoliške omike; teh reprezentantov skoro nobeden niti brati ne zna; a njih divje kričanje se je glasilo: „Proč s šolami! Proč z učitelji! Nam nuj treba nobenih šol!“

In tej drhali na čelu je stal sevniški kaplan Tompak, ki je tri dni od kajže do kajže letal, nevedne ljudi hujskal in šuntal, da bi dosegel od Ulage in Kosarja menda mu dano naročilo, vsaj zborovanje motiti, če več ne more opraviti. Samo mirnemu in dostojnemu obnašanju narodno-liberalne stranke se ima zahvaliti, da provokacije Tompake niso mogle razbiti zbora, ampak da se je redno vršil, seveda ne na veselje in zadovoljstvo klerikalcev.

Zborovanje se je ob 3. uri popoldne pričelo.

G. Lenček pozdravlja prišle volilce. Volitve so pred vratmi, zato se moramo pogovoriti, koga hočemo voliti za svojega po-

slanca v državni zbor. Nasvetuje, da si zbor izbere predsednika.

G. Lenček je bil potem enoglasno za predsednika izvoljen.

G. Tanšek iz Brežič poprime besedo: V malo dneh pričakujemo, da bo zdanji državni zbor razpuščen. Ta je bil dozdej izvoljen iz deželnih zborov. Zdaj pa bodo volitve direktne, in sicer iz treh skupin, iz kmetske, mestne in velikoposestniške. Ker ne morejo vsi deželni poslanci stopiti v državni zbor, so večji volilni okraji. Mi volimo skupaj s celjskim, vranskim, gornjegradskim, šoštanjanskim in laškim okrajem. Tedaj je težko, si moža izbrati, znanega v celem volilnem okraju. Govornik omenja, da so posvetni narodnjaci postavili v Ljubljani slovenski centralni odbor in podobore po vseh okrajih. Dozdej smo se pri volitvah vsi Slovenci pod enim praporom borili in ta je bil narodnost. Bojevali smo se z nasprotno stranko, katera nam nij bila pravična v naših narodnih terjatvah. V tem se je na slovenskih tleh tretja politična stranka porodila, ki si je dala naslov „državnopravna“, pa dela samo za reakcijo in sebične namene. Govornik dalje našteva želje slovenskih volilcev, po katerih naj bi se državni poslanec ravnal.

Prva želja je, da naj poslanec vselej zagovarja take postavbe, katere pospešujejo napredek. Omenja šolskih postav. (Kaplan Tompak vmes kriči, da ga mora predsednik opomniti, naj se spodobno obnaša.) Dobro je, da je učitelj neodvisen in da je šola ločena od cerkve. — Govornik preide na vprašanje, koga voliti za državnega poslanca. Pri shodu slovenskih volilcev v Celji

dne 25. maja je bil g. dr. Vošnjak za kandidata postavljen, njega hočemo tudi mi voliti. On se je vselej držal svobodnih načel pri postavitvi v deželni zbor, v šolskih in drugih vprašanjih. Njegovo dozdanje delovanje nam je porok, da bode tudi v državnem v enakem smislu postopal.

Hi koncu svojega govora omenja govornik sedanji razpor med Slovenci. Duhovniki raznašajo krik po deželi: „Vera je v nevarnosti“. Človek bi res mislil, da so Turki prišli v deželo, ki nam siloma jemlje vero; ali pa da hodimo od vasi do vasi in odgovarjamo ljudstvo od vere. Tudi mi smo katoličani, a v posvetnih stvareh si hočemo obdržati svojo besedo. Duhovniki in sploh klerikalci nam skušajo za poslanca vrniti duhovnika, kanonika Kosarja, kateri je pred dvema leti v našem volilnem okraju prupal. Tačas Kosar nij besedice rekel v svojem programu, ki ga je razposlal volilcem, da bi vera bila v nevarnosti.

(Kaplan Tompak vpije: Rekel je.)

Tanšek bere dotični program Kosarjev, ki samo narodne pravice poudarja. Potem nasvetuje volilcem, naj se drže glasil narodno-liberalnih Slovencev: „Slovenskega Naroda“ in „Slov. Tednika“ in še enkrat priporoča g. dr. Vošnjaka za kandidata v državni zbor.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. avgusta.

Nedeljska „Wien. Ztg.“ prinaša cesarjev manifest *vojnim graničarom*, v ka-

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Tretji del.

VII.

(30. nadaljevanje.)

Dve uri po dohodu zadremlje gospa Mauserre, sita jezera in Mont-Blanca in utrujena zaradi pota, na kanapeju hotela les Bains; Lulu, ležeča na blazinici, jej je spala pri nogah. Pričakovaje ure obeda, povabi gospod Mauserre, ki je bil tak junak v šahu, kakor v streljanji, gospoda d' Arci, da bi ga ponižal, na partijo šaha; ta pa jo sprejme v nadeji himeričnega povračila.

Meta odide; šla se je sè svojimi mislimi šetat na obrežje, kamor je ravnokar došel z druge strani čoln. Čolnarji, ki so bili v njem, priklenili so ga bili ravnokar za kol, ter ovili jadra okolo jambora. Imela je do-

mišljijo stopiti va-nj; videl sem jo, kako se je vsela na sprednji del, ter bivala tamo nepremaknena, nagnena k vodi, ki jej je valjda nadomeščala zrcalo. Priložnost se mi je zdela ugodna; malo sekund, pa sem bil pri Meti, odpel nalahko verigo, prijel za veslo ter pehnil čoln od brega.

Od konca se mi je zdela malo ostrašena, videča se samo z menoj v tej zibajočej se lupini; prosim me, naj jo peljem h kraju. Jaz je nečem slišati, nego pridno veslam naprej. Počasi se umiri, ali resignuje. Vsede se na zadnji del blizu krmila. Ko prideva v sredo jezera, popustim veslo, ter izročim čoln vetrovej volji. Ona me pogleda pazna, izpraševaje mi obličje in molk.

Našel sem dan poprej v grajski biblioteki staro izdajo knjige „les Provinciales“, ter vteknil nos va-njo. Eden stavek me je posebno osupnil in se mi ohranil v spominu. Naslonivši se na jambor, denem si roke navskriž in počnem govoriti: — Zares, moj oče bi hotel imeti opraviti toliko z ljudmi,

ki nimajo religije, kakor z onimi, ki so v njej podučeni notri do intencije, kajti končič intencija onega, ki rani, ne lajša ranjencu bolečin. On niti ne vé o tej tajnej intenciji, on le čuti udarec, ki ga je dobil. Kar se tiče mene, bilo bi mi vse eno, da-li me bije človek, ki ima vzvišene občutke, ali poulični potepin, kojemu družega nij mari, nego pest.

Potem pristavim: — Ah, kako velik človek je bil Pascal, in kako nevarna veda je kazuistika.

— S kom pa govorite? me vpraša ona smehljaje se. Ali z nebom, ali z ribami, ali z menoj?

— Z nekom, odgovorim jaz, ki mi je več nego enkrat očital, da sem lahkomišljen človek, in kojemu zdaj odgovarjam: — Srečni so lahkomišljeni ljudje, jutri razdenejo zlo, ki so je včeraj naredili. Onih pa se bojim, ki delajo vse s premišljenjem, in o teh je govoril Pascal, ko je dejal, da človek nij nikdar večji malovrednež, kakor kadar je iz prepričanja. —

terem se ukazuje, da od 1. oktobra 1873 je vsa vojna granica glede brambovskih razmer enaki postavi podvržena kot drugi državljani. V tem času se še drugi obstoječi graničarski regimenti razpuste. Cesar in kralj se zahvaljuje za izkazano mu zvestobo in upa, da bodo graničarji v novih razmerah ravno tako zvesti.

Glede takojšnjega sklicanja in razpuščenja **deželnih zborov** misli „S. u. M. Ztg.“, da se bode vlada pač prej premislila, predno jih pred novim državnim zborom skliče, ker bi protestirali proti zakoniti veljavnosti volilne reforme; isto tako jih ne bode tako brž razpustila, ker nij lahko tako ugodnih ustavovernih večin dobiti nego so zdaj. Posebno takega češkega dež. zbora, kakor je zdanji, vlada ne spravi skup.

Zastran **volitev** v državni zbor piše zopet „N. Fr. Pr.“, da bodo začele se proti koncu prihodnjega meseca z volitvami volilnih mož v kmetskih občinah. V oktobru bodo volitve same. Volitve ne bodo po vseh kronovinah ob enem, za to da ne bode preveč ponovljenih volitev. Državni zbor se odpre novembra.

Iz **Koroškega** glede volitev nij veselih poročil. Vladna „Klagenf. Ztg.“ sama konstatuje, da federalistična pravna stranka spi. — Tudi o Slovencih in o „Trdnjavi“ nij ničesa slišati. O „skrivnem“ delovanju pa nemamo velike vere.

Vnanje države.

Ruski veliki knez in prestolni naslednik je šel v Fredensborg, da obiše dasko kraljevo družino.

Francoska republikanska zveza je imela shod. Poročalo se je, kako neugodne so monarhične intrige po okrajih; reklo se je: Republikanska demokracija obdrži svoje čakajoče, čujoče in trdno držanje. Poročila iz okrajev, kjer se imajo voliti poslanci, obetajo zmago republikanskih kandidatov. Cesarski princ v Chislehurstu je obetal pri sprejemu bonapartističnih notabilitet, da ostane zvest principu dinastičnega gesla: „Vse za narod in z narodom.“ — Thiers je bil v Mühlhausnu navdušeno od ljudstva sprejet. — Francoski mejni uradi občujejo s karlisti, ter jih, ako treba, tudi podpirajo.

Španski karlisti so streljali na španske, francoske in angleške ladje pri Bilbao ter jih zelo poškovali. Topov strel iz forta Kartagena je prisilil parobrode, da so nehali blokirati. Po uradnih poročilih šteje karlistična vojna 26000 pešcev, 450 konjnikov in 17 topov.

Nemški škofje so se baje sporazumeli, da ne bodo šli nikdar pred sodnijo, ako bode uzrok klicanja nespolnovanje cerkvenih postav. — Cesarjevič nemški je bil v Kopen-

hagnu od danskega kraljeviča sprejet, in se podade z njim v Fredensborg, kamor pride i ruski carjevič. Pastirski list starokatoliškega škofa Reinkensa je vátikan zelo neprijetno iznenadil, in izrekla se bode čez škofa vélika cerkvena kletev.

Dopisi.

Od Velike Nedelje na slov. Štajerji 16. avg. [Izv. dop.] Dovolite, da se Vam tudi od našega duševno precej zapuščenega kraja kaj dopisuje o agitaciji „pravničarjev“! 15. t. m. je bilo pri sv. Lenartu letno izpraševanje šolarjev in odraslih iz krščanskega nauka v cerkvi. Bil je navzoči č. g. Fric, dekan od Velike Nedelje, kateri je že v enem prejšnjem listu „Sl. Nar.“ od nekega dopisnika bil opisan pravničar, držeč se Bleiweisovega gesla: „rajši nemčurja, nego liberalnega Slovenca“. Kakor je sam v cerkvi po dokončanem izpraševanju izrekel, da so precej dobro znali pravničarji, da nij nikjer tako tu na blizu. Nemalo nejevoljo pa je izustil črez učence rekši, da nijso dandenašnje šole več tako dobre, da se ne more več tako učiti krščanski nauk kot poprej, ker se samo 2 uri uči, da torej pozneje ne bodo mogli stari tako znati, in bog si more zapomniti, kakšne otrobe je še vezal zoper šolo. Ali duhovni gospod so se vedoč ali ne vedoč zmotili, ker so na enorazredni šoli 4 ure na teden predpisane za krščanski nauk. Morebiti se jim to samemu pretežavno zdi, da bi 4 ure na teden šolski prah nosljali. Ako za rečne nauke 3 ure na teden zadostuje, ki se tudi mora precej obširno po novem načrtu podučevati, ako nečemo imeti babjevercev, vedežev in copernic kakor do sedaj med ljudstvom, se tudi dober uspeh v 4 urah za krščanski nauk doseči more, ako se pametno razlaga. Da bi si rajši metodo v poduku krščanskega nauka zboljševali, nego v enomer godernjajo zoper „novo šolo“!

K sedanjemu pa se še duhovni gospod križnega reda nij mogel zdržati, da ne bi tudi ljudstva na prihodnje volitve opozoril. Govoril je pa v takem smislu, kakor bi že v tem kraji pri vsakem hramu en brezverec ali konči en Luter na kvartirji bil. Oštel je najpred take ljudi novejšje dobe, ki

so kot zgrábljivi volkovi, se hlinijo, drugači pa hočejo vero za tretji in na svoj dobiček vlečejo, potem pa je ljudi svojega mišljenja visoko povzdignil, češ, mi si moramo take poslance izbrati, ki so za nas (duhovnike), ki imajo vero (na nas). — Ko bi se le od duhovnih samih vera ne trla! Ali oni si jo več s svojimi lažmi (Klun itd.) poterejo, kakor s sumničenjem in ogovarjanjem postavljajo.

Njihova srca, upanje in ljubezen je v sredoveku, v sivih graščinah, od kod so marsikaterega blagega pradeda vsled težkih bremen robote in desetine z žulavimi rokami v nebesa poslali. Znoj in solze, s kojimi so naši pradedge omet mešali, pomagajo osivele zidine skup držati, da jih že zob časa nij zglodal, ter se s strahom spominjajo na krutost nemških vitezov in plemenitašev pa trde batine surovih „ferboltarjev“. Vi se hlinite „pravničarji“, da hočete narodu blagor, a samo v besedi, v resnici pa ga hočete v temo na lanec sebi v robstvo prikleniti. Možje slovenski, odprite oči in ušesa, ter mislite, kdo ima prav, ali gospodje, ki se skrivajo pod hlinjavo ime „pravni“ in bi radi, da bi vselej k njim prišli kleče in trepetaje, imajoče vas za junce in osle ter vas hočejo pod palco graščinskih frankarjev spraviti, ali pa mi, katerim pravijo, da smo liberalni, ki vam hočemo kazati boljšo osodo in lehčati vaše bremena.

Prišel me je te dni en mož iz Oslušovec vprašat ali imam kak zemljevid, da bi mu pokazal in razjasnil med drugim, kje je Ribnica. Pravi mi, da je zvedel, da je tam (v Ribnici) sveta in čudna deklica. Ta devica ne je in ne pije, živi samo z duhovnim kruhom. V velikem tednu vsakega leta neki krvavi pot poti, umrje in na veliko noč zopet vstane. In še več bedarij je čenčal od nje. Hotel je iti gledat, pa mu je menda 20 milj hoda preveč, železnica pa predraga. Ali za boga si nij dal vzeti te vere, ko mu pravim, da kaj takega nij mogoče, da je izmišljeno itd.

Iz Divače na Krasu [Izv. dop.]*) V 25. listu „Novic“ dne 18. junija t. l. se

*) Ta dopis nam je bil že pred več tedni poslan. Natismemo ga zdaj na željo več tamošnjih naših bralcev.

Ona pogleda okolo sebe, ter deje sladko: — Jaz ne vidim nobenega jezuvita, ki bi mu vaš govor veljal. Vi veste, da mi moja odgoja ne dopušča ljubiti teh dobrih očetov, kakor jih i vi ne ljubite.

Jaz primem zopet za veslo; kmalu objadram malo predgorje, katerega senca nama je skrivala vas in hotél. Meta se nij bala; reče mi mirnim glasom: — Kaj se bo odgovorilo Lulu, ko bode prebudivša se, prášala, kje je guvernanta. Je-li to odpeljatev? Ah! pozabila sem, da je denes prvega septembra, in da bi midva morala imeti denes rendez-vous; toda jezero nij pokopališče. — Potem obrne glavo ter ogleduje Mont-Blanc, ki se je kazal v svojem orjaštvu zadaj za orehovim drevjem.

Zopet popustim veslo, ter se naslonim na jambor. Delati počnem cigareto, kojoj potem prižgem. — Jezuviti imajo dober hrbet, začnem govoriti. Mogoče je, da so iznašli lepo umetelnost, da lahko delajo protivestno; a slišal sem, da se kazuistika kultivira i v tacih deželah, ker ti patri nijso po godi. Vi-

dijo se tam ljudje, ki ročno iščejo dobrih uzrokov, da bi opravičili najbolj neopravičljive stvari. Drugi zopet se poslužujejo vere, da bi posvétili svoja poželjenja. Dejanja, ki jih činijo iz interesa, so jim pobožna. Ti božji otroci smatrajo celo zemljo za svojo dedino, in, prepričani, da jim je nebo izročilo skrb zavezati hudobneže k povračilu, položé, sè solznim očesom, roko na njihovo imenje, katero si osvojijo.

Jaz vržem cigareto v jezero. — Govorilo se mi je o nekej grešnici, nadaljujem, ki je, da se govori resnica, grešila samo enkrat; življenje ji je bilo tako milostno, da je našla srečo v svojej pregrehi. Nek svetnik pride mimo, in videč to srečno grešnico, vsklikne: — Kak zapeljiv izgled! Božja postava tega sveta je red, ki ga je ta ženska prestopila. V interesu nebá in dobre nravi moram jej vzeti imetje, katero je tako grešno pridobila; vzal jej bom hišo, vzal jej bom dete, vzal jej bom minolost in bodočnost, spomine in nade, vzal jej bom vse, in bog mi poreče: Dobro si delal, angelj luči! eden

nered je menj na svetu. Plamen stopi Meti v lice; zakriči mi: — Nekaj dnij govorite v uganjkah; povejte mi enkrat za vselej, kaj mislite, in katere infamije me sumničite.

— Tam-le doli, odgovorim jej, v vaškej gostilni, je ženska, ki mirno spava. Da bi se nikdar ne vzbudila več! kajti neki dan jo bo trl obup, ker videla bo, da je gospodičina Meta Holdenis storila čestivređni in sméli sklep, poročiti se z gospodom Mauserre.

Njeno obličje dobi jezen in suh izraz, kakoršnega pri njej še nijsem videl. A to je bil le teatraličen čin, scena se kmalu spremeni. Skoraj divji pogled, kojega so njene oči uprle v mene, kakor čebelino želo, osladi se počasi. Stisnena ustna se zravnajo, nagrbljeno čelo postane gladko, kakor zrcalo; povesi glavo, in zdelo se mi je, da so jej solze padale čez trepalnice. Jaz čakam, da bi začela govoriti; a čakal sem zastoj. Gorska jezera so samovoljna in fantastična. Ko sva stopila v čoln, nij bilo niti sapice v zraku, niti gube na vodnem zrcalu, katero je bilo srebrno-modre boje. Kmalu dobi od brega

je predrznil nekdo (saj ga po perji poznamo) pod napisom: Devet cest iz Senožeč do Divaške meje, članek priobčiti, v katerem bi ta „zeleni“ pisatelj svetu rad dopovedal, da kar piše, je zavoljo tega boljresnica, ker je članku dal „v Divači“ na svetlo priti, kar pa spriduže, da ga je sram, svoj rojstveni kraj naznani. — Kdor lego sveta, naturo in lastnosti burje in kadenje snega z burjo ne pozna, temu ne more nihče pameten v glavo vtepti, da bode nespametnih lažij nekaj za verjetne držal; ali prav malečko je takšnih ljudij, ki bi tolikanj kratke pameti in lahke razumnosti bili in mu verovali, da burja, sneg in mraz razsajajo hujši po nižinah in zavetnih krajih, nego po višavah. Takšno verovanje bi bilo nasprotno zdravi pameti. — Le tak človek, ki nobene časti niti moštva v sebi nema, more svetu praviti, da na Tržaško-državni cesti od Dolenjskega mosta do Senožeč v zimskem času so večji zameti snega in večja burja ter večji mraz, nego po burje-severni strani od višave Gabrika proti Gabrčem in od Gabrč do Senožeč. — Ako je na državni cesti pod Gabrikom kakšen človek kedaj zmerznil, gotovo bi na višavi Gabrika in na burno-severni strani, po kateri hočejo protekcionisti senožeški cesto ustanoviti, kaj tacega skoro vsako zimo pripetilo se. — Te tri opuščene ceste, katere pisatelj omeni, da so se deloma kot okrajne ceste za Vremsko dolino in deloma pa kot državne ceste iz Kranja na Primorsko rabile, niso bile nikoli uradno zaradi snega in mraza opuščene, ampak zaradi tega, ker jih je bivša okrajna politična senožeška uradnja in potem občinski uradi niso nikoli s prodarjem posuti in popraviti ukazali. Opustiti so jih morali vozniki, če so hoteli ali ne, ker so vse tako izglobane od vode in izvožene postale, da je skalovje pol sežnja visoko se na njih prikazovalo. Tako nij nobeden voz zaradi nevarnosti, da se prekuene po njih voziti mogel, in vozniki so prisiljeni bili sem ter tja po gmajni pastirjev iskati, — kar se pri taki skrbi za popravo cest, kot jo tudi še zdaj ima slavni cestni odbor okraja senožeškega, žalibog v ptomnem času godi. Okraj senožeški pa leta 1849 nij nobene nove ceste čez Gabrče napravil, k večjemu da jo je malečko poravnati dal. Ker za Vremsko do-

prišla senca smaragdovo barvo; zeleno, ki je počasi zmagalo azurno, se razlije po vsem jezeru, koje počne pluskati. Čoln je bil na sredi vode. Vedno bolj v zadregi zaradi Metinega in mojega molka sklenem vrnitev. Namerim jo proti vasi, kamor je veter pihal; odvijem jadra, prašaje Meto, hoče-li prijeti za krmilo, koje je bilo le treba držati naravnost. Ona mi odgovori z znamenjem očij, ter prime krmilo s sigurno roko. Jadra se napihnejo, čoln začne iti kakor konj, kojega se je udarilo z bičem: kmalu se nama približa obrežno bičje.

Meta obrne glavo; na pol odprta usta so jej pile hladni veter, prsa so se jej vzdigala. — Recitovati vam hočem še enkrat Tulskega kralja, zamrmra; poslušajte dobro. — In s tistim glasom, kakor nekdanj začne vrze, ki sem jih tudi jaz vedel, brez nje:

Es war ein könig in Thule
Gar treu bis an das grab,
Dem sterbend seine buhle
Einen goldnen becher gab.

(Dalje prih.)

lino že od starih časov le ta črta obstoji, in ker so Vremci te ceste navajeni, in dobrih ravnih cest nikoli poznali niso, pomagajo le to črto hvaliti. — Koga pa misli pisatelj s tem prepričati, ko pravi, da, če prav je ta cesta slabo izpeljana, vendar gre iz Divaškega kolodvora za senožeško pivarijo, potem iz Istre, iz Trsta in iz Brega vsa voznja po tej cesti čez Gabrče v Senožeče. Pri tem se pa zopet laže, da uže 15 let nij bila popravljena. — Slepota, čemu take laži raztresaš po časopisji, kot da bi potniki, kateri jo rabijo, glave v žaklji nosili. Resnica je sicer, da ta skladovna cesta nij nikdar tako popravljena, kakor ji gre, ampak poravnjuje se vsako leto le toliko, da se vendar za silo in potrebo more po njej voziti; ker se drugih črt nikoli ne popravlja in nikoli mahljaj na njih ne stori, to je narurna reč, da po tej slabi in edini cesti mora vsak voziti, ako hoče čez Gabrik v Senožeče z vozom priti, ker nobeden perotnic nema da bi v zraku preletel. — Dajmo veljati, da je zračna črta (Luftlinie) ceste čez Gabrče v Senožeče krajša nego črta, ki pelje nad senodolsko dolino. Ako se pa preudari, kar je preudariti treba, da nova državna cesta, ki bi se imela čez vrh Gabrika in čez Gabrče v Senožeče vpeljati, ne more tako strmo ustanovljena biti, kot da bi imele same koze po njej hoditi, in da zarad odstranjenja strmine od Divaške meje čez višavo Gabrika, in od tamkaj k zdolu v Senožeško dolino, bi se moralo polno ovinkov napraviti. To pa mora biti vsakemu znano, da ovinki cesto zdaljšujejo, in da bi tako izpeljana črta prav gotovo ne samo daljša ampak tudi bolj mrzla, nevarna, in dolgočasna bila, in da bi tolikanj večjega potroška za svoje izdelanje potrebovala, nego prvo imenovana črta nad senodolsko dolino proti Dolenjskemu mostu. Dalje je tudi gotovo, da na takih cestnih ovinkih in na presekah so vselej največji zameti od snega, da bi se tukaj brez dvoma tudi višji nahajali, kot pri dolenjskem mostu, in da na tej burno-severni strani Gabrika, kadar bi po dnevu sneg kopneti počenjal, bi na cesti za veliko nevarnost voznikov debeli led se napravil, kar nas skušnje po drugih takih cestah prepričajo. — Ali je pisatelj lažnjivega članka sam tujec v deželi, da ne ve za pritožbo vseh primorskih županov tistih občin, ki le to cesto rabijo, s katerimi so se tudi neki pametni in zvedeni drugi župani združili, in to pritožbo slavnemu ministerstvu predložili? Taisto je zaukazalo, da se komisijonalni pregledi in preskušnje v zimskem času napraviti imajo, predno se ena ali druga črta izdelavati počne? — Kaj moti tedaj revni dopisnik ukaze in komisijonalne vladne obravnave, ker so gotovo modrejši, nego glave, s pajčevino prepledene, takih zelenih dopisnikov. — Komisije spoštovanih gospodov kranjske in primorske deželne vlade so se tedaj popolnem resnice vseh okolnosti, katere so uredni primorski in kranjski župani vis. ministerstvu predložili, zadosta prepričali, in potem je tudi sl. kranjska deželna vlada zapovedala to črto nad tihim in zavetnim senodolskem Dolom trasirati, na katero zaupamo, da se bode kot edino naj boljša in z najmanjšimi stroški v občno korist izdelala. — Zastonj se tedaj dopisnik trudi, lažajive kritike v časopise postavljati, in črno za belo svetu dokazovati, ker slavna kranjska deželna vlada, ki se je od resnice prepri-

čala, se ne pusti več enostransko za nos voditi, in gleda na občno in državno korist, in pak ne, kar samoglavnost onih napihncev preudarja. Vsi v državni denarni žakelj skladamo, in ne samo Senožečani in Gabrčani. — K sklepu moramo še ene laži dopisnika v tuji obleki oceniti, ki pravi, da ta črta ceste bi edino v korist senodolskega in Dolenjevaškega župana in njih občin se napravila, in njim željo spolnila, da bo mogel prvi soseskino skalnato gmajno za cesto prodati, in da si bo kot krčmar pri izdelavi ceste mavho pripravil. — Na to pak čitatelju odgovorimo, da nam je znano, da senodolska soseska je vladi gmajno za cesto, ako bode nad Senodolsko dolino speljana, zastonj dati obljubila, in da ne gleda da bi gmajno drago prodala. Kar pak zadeva krčmarskih pridobitkov županovih, je to surovo očitanje, pri katerem se star pregovor uresničuje, da kakoršen je panj, take bučele venkaj letajo. Živela resnica!

Divača dne 25. julija meseca 1873.

Iz Zagreba 18. avg. [Izv. dop.] Velike županijske skupščine se v ta mah v vseh naših osmih županijah obdržavajo. Iz vseh čujejo se iste tožbe na zlo upravo, na vseobči nered, na anarhijo, na čem dalje večjo demoralizacijo itd. Posebno na okrajne sodce in na občinske bilježnike letijo tožbe. V „Obzoru“ pripovedajo se v dopisih iz raznih okrajev strašne reči. Človeku, čitajočemu ta poročila, se pamet pomeša, kajti med evropskim življenjem v devetnajstem stoletji, in med zločini, ki jih naši upravni organi dnevice doprinašajo, je toliki jez, da se to dvoje v nikakšni sklad dovesti ne more. To, kar upravni organi v našej deželi uganjajo, nij več turško pašovanje, ampak tatarsko haračenje. V velikej skupščini sremske županije je nekdo rekel, da živinska kuga, kolera in slaba letina ne ubijajo naroda toliko, kolikor okrajni sodci in občinski bilježniki. V Bosni je huda, pri nas pa še hujše. Vprašanje: ali je boljše, da naš narod v Bosno pobegne, ali Bošnjaci k nam? je celo opravičeno. —

Sabor je pred vratmi. Stanje, v katerem bo deželo našel, je zares žalostno, žalostneje pa še to, da nij zdravila zanj, dokler ne dobimo poštene in stalne vlade, katere nam pa ogerski državniki ne privoščijo, veselivši se čem večjemu propadanju našega naroda. „Obzor“ svetuje našemu saboru, naj se ne spušča preje v pretresevanje nove nagodbe, predno se definitivna vlada kraj njega ne ustroji. V ta namen naj sabor pred vsem drugim adresno na Nj. veličanstvo kralja vótira, v katerej naj se žalostno stanje dežele opiše, in za ustanovljenje vlade prosi. Tega se je brž ko ne Szlavy preplašil, ter na naglem Miškatičiča, Vončino in Živkoviča k sebi poklical, pa bog si ga vedi kaj pa spet jim obeča! V saboto so baje ž njim posvetovanje imeli. — V naših vladnih listih veje nekoliko dnij sumnjivo pomirljiv duh. Vladni maček je svoje kremplje skril, ter samo svojo gladko kožo svetu kaže. Sem ter tja govori se o vseobčem pomirjenji in spravi med našimi strankami! Na kakšnem temelji?

Goveja kuga še zmirom nij jenjala. Na „kraljevo“ 20. t. m. je pri nas veliki sejm, pa prepovedano je goveje blago priganjati. Kolera je začela intenzivno precej pojemavati, ekstenzivno se pa v Slavoniji in v gornjej

krajini še zmirom širi, in sicer najbolj po takih vaseh, ki v močvirnih krajih leže.

Domače stvari.

— (Cesarjev rojstni dan) se je v Ljubljani 18. t. m. sosebno od c. kr. oficijelnih krogov slovesno praznoval. Vojaška poljska maša je bila brana v sredi zvezde. Potem tudi v stolni cerkvi. V kazini so imeli c. kr. oficirji in višji uradniki banket.

— („Slov. Gospodar“) se zopet po svoji navadi debelo laže. On pravi, da je grof Brandis vselej na volilnih oklicih za volitve v deželni zbor podpisan tudi tedaj, kadar smo Slovenem za poslanca priporočevali dr. Dominkuša, dr. Radaja, dr. Srnc, prof. Šumana in dr. Vošnjaka. To je laž. Grof Brandis nij bil niti pri volitvah 1867. l., niti l. 1870. in 1871. ud slovenskega volilnega odbora. Še blizu ga nij bilo, kadar so se postavili ti volilni odbori, še manje, da je kedaj kak volilen oklic, v katerem je g. dr. Vošnjak za poslanca bil priporočan, podpisal. Na druge laži „Sl. Gosp.“ se nam ne zdi vredno odgovarjati. Volitve bodo dokazale, do koga ima zaupanje slovensko ljudstvo.

— (Liliputanec g. Irkič), kaplanski kandidat proti g. Pfeiferju za Dolenjsko, znana smešna figura med najnezmogljivejšimi poslanci kranjskega deželnega zbora — je bil viden zadnjo saboto tukaj. Prišel je menda „ad audiendum verbum prvakarium.“

— (Službena prestavljenja in imenovanja.) Okrajni sodnik J. Wieser je iz Kozjega k okrajni sodnji v Maribor prestavljen. — Adjunkt T. Hofman je prestavljen k deželni sodnji v Gradec. — Adjunkt V. Martinjak je prestavljen iz Zatičine k sodnji v Bistrico. Alojz Cantoni je imenovan za adjunkta okr. sodnije v Metliki. — Avskultant Ogrizek je imenovan za sodnijskega adjunkta v Št. Lenartu na Štajerskem

— (Iz Motnika) se nam piše 17. avg. Denes teden je po dolgi suši po naših hribovih posebno po Špitalskem toča pobila, posebno oves in drugo jaro setev, ki je še na polji bila. — Na Olmovcih pri Trojanah je strela udarila v nek hlev, ki je zgorel. — Zdaj pa zopet že cel teden nij dež šel in zopet nas suša tare.

— (Požar.) Iz Kranja se nam 18. t. m. piše: Včeraj na večer ob 9. uri je nek zločinec zažgal poslopja Janez Sajevca v Velesovem. Zavarovan je bil poškodovanec za 2000 gld. — škode ima pa nad 4000 gl. Samo pšenice je pogorelo za 600 gl. letošnjega pridelka.

Razne vesti.

* (Shod slovenskih pedagogov) na Dunaji bode v popolnih sejah 26. 27. in 28. avgusta podal sledeča prašanja v diskusijo: 1. V katerej razmeri ima biti kongres slovenskih pedagogov k posameznim slovenskim učiteljskim zborom? 2. Kako, kje in s katerimi sredstvi naj bi se v slovenskih deželah napravile slovenske biblioteke. 3. O upeljavi in razširjanji učnih sredstev v slovenskih učilnicah in o izdaji novih pomožnih sredstev. 4. O izdaji dobrih spisov za mladino v vseh slovenskih jezicah. 5. O potrebi pedagogičnega lista kot organa shoda pedagogov. Oglasi se lahko za shod pri deželnih komitetih v Pragi, v Zagrebu in v Ljubljani, ali pa teden pred kongresom v prostorih

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

slovenske besede na Dunaji (1. Bezirk, Currentgasse 8), kjer odpre odbor svoj bureau za oglašanje, popraševanje in stanovanje. Dunajska slovenska društva so se v torek pogovarjala, da bi se udeležnikom shoda preskrbela brezplačna ali vsaj ne draga stanovanja, in da bi se v čast shodovih udov napravil pozdravilen večer k „zelenim durim.“

Tržna poročila.

Iz Dunaja. Od začetka je bilo malo kupcev, proti koncu je bil trg jako živahen. Pšenice se je uvozilo veliko, a treba je bilo še več. Podražila se je od 15 — 20 kr. Prodalo se je je 40000 vaganov po 7 gl. 30 kr. do 8 gl. 25 kr. Kupčija z režjo je bila zaradi visoke cene slaba; podražila se je rež proti onemu tednu na 20 kr. Prodalo se je je do 6000 vaganov po 5 gl. 86 kr. do 6 gl. 50 kr. Ječmena je manj, nego se ga želi; zato so se terjatve še povikšale. Prodajal se je po 3 gl. 50 kr. do 3 gl. 90 kr. Koruza se je podražila za 10 do 15 kr.; 6000 colnih centov iz Banata se je je prodalo po 4 gl. 20 kr. do 4 gl. 60 kr. Oves je bil po 2 gl. 2 kr.

Iz Pešte. Po žetvi še nij bilo take dragine, kakor letos; pa vendar se pripelje malo žita na trg. Kmetovalec nema kaj prodajati, na več krajih morajo že zdaj žito kupovati. Pšenice se je pripeljalo pač 60000 centov; prodajala se je po 6 gl. 90 kr. do 6 gl. 95 kr. Po reži se vedno bolj vprašuje, pripelje pa se je vedno premalo. Privozilo se je je samo 8000 centov, katera se je vsa prodala, in sicer do 10 kr. dražje nego oni teden; cent po 5 gl. 30 kr. do 5 gl. 35 kr. Z ječmenom je še vedno slaba kupčija, prodajal se je ta teden po 2 gl. 90 kr. do 3 gl. 10 kr. cent. Oves se je prodajal po 1 gl. 95 kr. Koruza se nij podražila, ker je oni teden tu pa tam malo deževalo. Prodalo se je je 20 — 25000 vaganov po ceni onega tedna.

Denašnjemu listu je priložena inseratna priloga o stanji banke „Slavije“.

Tujci.

19. avgusta.

Evropa: Rosenberg, Kovač, Delosno, Boza iz Trsta. — Beran iz Dunaja.

Pri Elefantu: Stampfl iz Prage. — Tasini z gospo, Frizi, Meininger, Tavairo z družino, francoski gener. konsul, pl. Mordax iz Trsta. — Gregorič iz Trstenika.

Pri Malléi: Hirš iz Šveinfurta. — Kramar z gospo iz Loke. — Nagele, Doležal iz Dunaja. — Sklona z gospo iz Celja. — Krula z gospo iz Torina. — Žnidaržič iz Karlova.

Pri Zamorei: Gangadi iz Trsta. — Kaiser s sestro iz Javorja. — Deisinger iz Škofje Loke. — Jakobovič iz Siska.

Dunajska borza 19. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	40
1860 drž. posojilo	102	50
Akcije narodne banke	971	—
Kreditne akcije	235	—
London	111	30
Napol.	8	87 1/2
C. k. cokini	—	—
Srebro	105	15

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

razglašala poročilo o svojej upravi, katero nam spričuje lep nasledek tega narodnega zavoda. Posnemljemo tu naslednje važnejše točke:

V I. in II. oddelku (zavarovanje istin i dohodkov za preživetje i smrt) je posebno za omeniti rezervna zaloga kot glavna garancija prihodnjih izplačil zavarovancem, katera sedaj 231.967 gold. 72 kr. znaša. Ako k temu še prištejemo rezerve III. odd. (vzajemna podedovanjska društva), katere 539.159 gld.

93 kr. obnašajo, imamo znesek vseh rezervnih zalog v zavarovanji življenja 771.126 gld. 75 kr.; tedaj v primeri z vlanjanskim letom, ko so iste 485.668 gld. 81 kr. obnašale, za 285.457 gld. 94 kr., kar polovico značno presega — več. K temu pripada še zagotovilna zaloga v znesku 38.823 gld. 50 kr. kot posebno varstvo rezervnih zalog, kakor tudi izvanredna rezerva III. oddelka per 48.257 gld. 13 kr. i končno rezervne zaloge za oznanjene i take škode, ki bi se vsled abnormalne umrljivosti v prihodnje pripetiti utegnile per 25.850 gld. — Skupne rezerve vseh vrsta življenskega zavarovanja izkazujejo tedaj kot zavarovalne zaloge znesek 881.057 gld. 38 kr., kar se zamore po še le štiriletnem poslovanji zavoda vsakakor sijaen vspah imenovati, posebno gledé na doseženi dobiček družbenikov, kateri je za leto 1872 z 22.941 gld. 74 kr. — če pa prištejemo še zaloge dobička iz prejšnjih let, v vseh 4 letih bankinega poslovanja s 139.414 gl. 65 kr. izkazan. Ker pa ta od časa do časa zadržani dobiček za zavarovalno zalogo prihodnjih let smatrati zamoremo, razvidno je, da vse rezervne zaloge znatni znesek 1.020.472 gld. 3 kr. obnašajo.

V IV. oddelku (zavarovanje zoper ogenj) znaša zavarovalna rezerva 738.470 gld. 50 kr., izvanredna rezerva 4721 gld. 4 kr. i zagotovilna zaloga 8668 gld. 15 kr. — skup tedaj 751.859 gld. 69 kr. Ako še prištejemo rezerve za nerešene škode v znesku 14.845 gld. znašajo vse rezervne zaloge tega oddelka 766.704 gld. 69 kr. Gledé na to, da je „Slavija“ leta 1872 svojim zavarovancem za 216.202 gld. 36 kr. škod povrnila, račun dobička za družbenike pa vendar še 6616 gld. 14 kr. izkazuje, zamore se poslovanje tudi v tej stroki jako vspešno imenovati.

Kar se končno tiče V. oddelka (zavarovanje proti toči) izkazujejo se rezervne i zagotovilne zaloge v znesku 21.985 gld. 53 kr. Treba pa je tu ozir jemati na okoliščino, da te zaloge ne predstavljajo nikakoršne zavarovalne rezerve za prihodnja leta, ker se zavarovanja proti škodi po toči storjenej samo za eno leto sklepajo, tako da te zaloge le iz čistega dobička prejšnjih let nastajajo i družbenikom posebno vrsto zagotovilnih zalog za prihodnja leta podajajo.

V drugem letu poslovanja tega oddelka bilo je za povrnitev škod 121.846 gld. izdano, kar vsakakor o precejšnej razširjenosti delokroga pričja; s posebnim ozirom pa na to, da razen tega še družbenikom 12.068 gld. 59 kr. čistega dobička pripada, zamore biti zavod s svojim dveletnim poslovanjem v tej stroki enako zadovoljen, ko z onim v prej navedenih strokah.

V bankinej bilanci je končno jako natančno i določno preciziran način, po katerem se je premoženje družbenikov z vsemi zalogami naložilo, tako da je določnost i natančnost teh izkazov bankinim družbenikom najboljša garancija, da pri tem zavodu res najdejo ono varnost za osiguranje svojega premoženja i svojih rodbin, katere so iskali. Vsled pooblastila občnega zbora daroval je opravični svet banke „Slavije“ narodnemu gledišču 2000 gld., češkoslovenskej trgovske akademiji 500 gld.; šolskim društvom v Budějovicah, Olomucu i Prostějovu pa po 200 gld. — Rezervne i zagotovilne zaloge so tako višino dosegle, da se po g. ustanovnikih za IV. odd. (zavarovanje zoper ogenj) vloženi zneski vračajo, ali na račun ustanovne zaloge VIII. oddelka (zavarovanje hipotek), za katerega banka tudi nove gospode ustanovnike sprejemlje, prenašajo. (219)

Fanta,

ki je vsaj 14 let star, se z dobrim spričalom priporočiti more, slovensko in nemško zna, vzamem takoj za učenca v mojo štacuno specerijskega in tvarinskega blaga.

Celje, meseca avgusta 1873.

(209—4)

France Kapus.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Spløšna bilanca

Priloga k št. 190. „Slovenskega Naroda.“

za 31. decembra 1872 sestavljena na podlagi posameznih bilanc vseh oddelkov banke „SLAVIJE.“

Data.

Dala.		Data.	
Zaveza vložnikov	11730.— 19414.26	IV.	11730.—
Gotovina v blagajnici banke „Slavije“	11105.97 6285.05 6003.13	V.	24300.—
„ „ „ „	23394.15	L.—II.	488.94
„ „ „ „	97950.—	IV.	30810.20
„ „ „ „	45688.54	V.	47116.03
„ „ „ „	12192.34	odd.	78415.17
„ „ „ „	24846.56	„ „ „ „	20130.82
„ „ „ „	15197.52	„ „ „ „	98545.99
„ „ „ „	6537.60	„ „ „ „	1223.93
„ „ „ „	15111.23	„ „ „ „	43.—
„ „ „ „	10738.08	„ „ „ „	177569.87
„ „ „ „	10044.52		
Vrednostni papirji	261700.54		
„ „ „ „	303342.99		
Zaloge i posojila :	194328.69		
posojila I. posojev	128335.74		
„ II.	24967.04		
„ na hipoteke	92272.06		
„ protipise banke „Slavije“			
zaloge na vrednostne papirje			
Hisa št. 978—II.; uplacija do 31./12. 1872			
Inventar: pohištvo, zastopniške table, knjiznica, tiskovine,			
mape i statistika			
Ustanovni i organizacijski stroški			
Zahtevanja pri glavnih zastopih	161453.20		
pri podredjenih zastopnikih	88792.73		
pri pozavarovalnih zavodih	26831.19		
pri razliènih	37341.98		
Zahtevanja v nedoplacilih	314539.10		
družbenikov odd. IV., razreda a)	12818.75		
Menjice zavarovalne	556862.21		
Rezerva pozavarovalne	248993.53		
Dopolnujoča zavarovalnina	19428.94		
	2.188733.85		
Ustanovna zaloge: odd. I.—III., izplačan	19600.—		
„ „ „ „	24300.—		
Zahtevanja pozavarovalnih zavodov	488.94		
razliènih	30810.20		
„ „ „ „	47116.03		
„ „ „ „	78415.17		
„ „ „ „	20130.82		
Kavcije uradnikov i zastopnikov banke „Slavije“	2985.—		
Zadajta odloèenih oglasil	13896.71		
Menjice pozavarovalne	3276.11		
Rezerve i zaloge za leto 1873:			
rezerva zavarovalne	77126.75		
izvanredne rezerve	738470.50		
dopolnjujoča zavarovalnina	43257.13		
zaloge za opravilne stroške	4721.04		
zagotovilna zaloge	7531.36		
zaloge nerešenih škod	58823.50		
„ posebna za škole	623.22		
„ nerešenih škod	816.21		
pokojniška zaloge	8668.15		
dobitek: odd. I.—II. za leto 1869/72	14454.17		
IV. preostanek za leto 1871	5850.—		
V. za leto 1872	2000.—		
„ „ „ „	14845.—		
„ „ „ „	8126.93		
„ „ „ „	1282.92		
„ „ „ „	1745.69		
„ „ „ „	139414.65		
„ „ „ „	5096.53		
„ „ „ „	6616.14		
„ „ „ „	12068.50		
„ „ „ „	163195.91		
„ „ „ „	1.867451.06		
„ „ „ „	2.188733.85		

S posameznimi bilancami so primerjali i v soglasji našli :

M. Pokorny vl. r.

J. Otto vl. r.

Ctibor vl. r.

Ant. Mlèoch vl. r., vrhni knjigovodja.